CIRKULÆR FESTIVAL

ROSKILDE FESTIVALS RESSOURCE- OG AFFALDSPLAN

2020-2024

INDHOLD

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD **4**
Rejsen mod en cirkulær festival starter her 5

HVORFOR EN RESSOURCE- OG AFFALDSPLAN? **8**
SÅDAN LÆSER DU DENNE PLAN **10**
PLANENS JURIDISKE RAMMER **10**
VISION OG MÅLSÆTNINGER **11**
DERFOR CIRKULÆR ØKONOMI **14**

TEMA 1: DESIGN OG FORBRUG **17**
Mindre engangsforbrug og spild 18
Nyt produktvalg og forbrugsdesign 22
Cirkulært midlertidigt byggeri 24
Mere genbrug 28
Design af campingoplevelsen 29

TEMA 2: AFFALDSHÅNDTERING FOR GENANVENDELSE **31**
Nationale standarder som fundament 33
Mere miljøeffekt og reel genanvendelse 34
Affaldsløsninger på deltagerområder 35
Affaldsløsninger på lukkede områder 39

TEMA 3: TVÆRGÅENDE INDSATSOMRÅDER **41**
Kommunikation understøtter initiativerne 42
Forbedret data og monitorering 44

ORGANISERING, FREMDRIFT OG ØKONOMI **45**
Organisering 47
Fremdrift 48
Økonomiske ressourcer 49

BEGREBSAFKLARING **53**

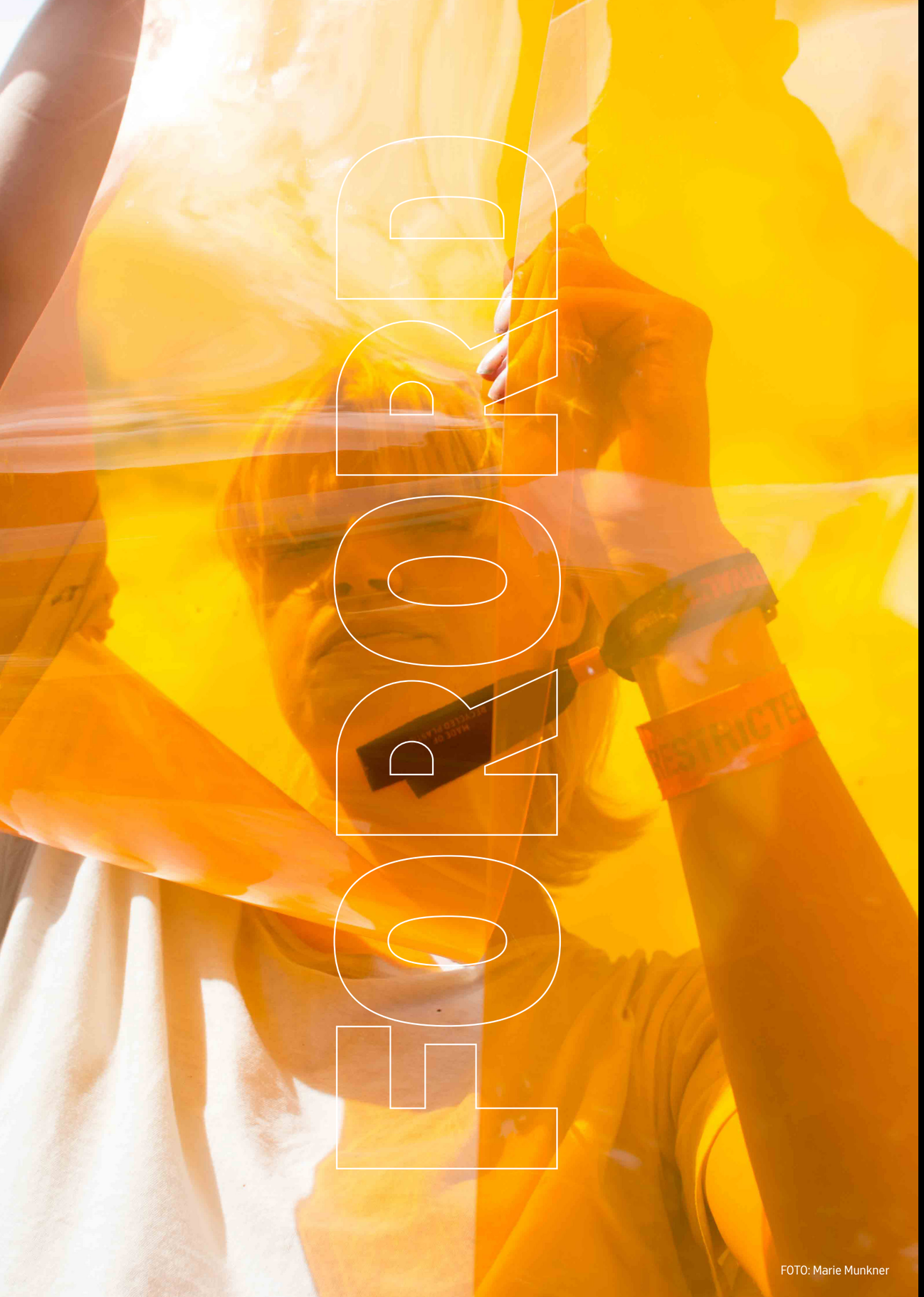

FOTO: Marie Munkner

REJSEN MOD EN CIRKULÆR FESTIVAL STARTER HER

Som én af Danmarks største kulturinstitutioner har Roskilde Festival et potentiale til at gøre en bæredygtig forskel og skabe lydhørhed i sin omverden.

Når vi med denne plan for de kommende års ressource- og affaldshåndtering nu genopfinder og relancerer vores arbejdsmetoder og organisering på området, handler det derfor både om at gøre en reel bæredygtig forskel hos os selv og at sætte positivt aftryk på det omgivende samfund.

Det handler også om, at vi som almennyttig organisation har en forpligtelse til at højne ambitionerne og tænke i nye baner. Derfor skal vi med festivalen som platform inspirere til innovative løsninger og påvirke fastlåste vaner og forbrugsmønstre. Både vores egne og andres.

Festivalorganisationen køber, forbruger, belaster og skaber affald, når vi hver sommer opbygger et midlertidigt 'bysamfund' med 130.000 indbyggere. Vores festival er ikke et lukket kredsløb, hvor ressourcerne opstår og bortskaffes inden for festivalpladsens grænser. Når mere end 100.000 deltagere ankommer til festivalbyen hver sommer, flytter samfundets normer og værdier samtidig ind.

Brug-og-smid-væk-kulturen er en trussel mod hele verdens tilstand, og forbrugssamfundets negative konsekvenser findes på vores festival såvel som i det omgivende samfund. Gennem de seneste 20 år er festivalens affaldsmængder gennemsnitligt steget med cirka 76 tons om året. Det skal vi gøre op med.

Vi har arbejdet med bæredygtig udvikling i mange år, og især gennem partnerskaber har vi indrettet festivalbyen som et laboratorium for grønne løsninger. Nu skruer vi for alvor op for ambitionerne på ressource- og affaldsområdet, og vi gør det i fællesskab med andre.

De kommende års forandringer inden for genanvendelse og affaldsreduktion skal foregå i tæt samarbejde med vores omverden. Alle billetkøbere, frivillige, partnere, leverandører, kunstnere og mange, mange flere får afgørende roller i de kommende års omstilling til en cirkulær festival.

Velkommen ombord på rejsen.

Signe Lopdrup
Direktør

FOTO: Kim Matthai Leland

HVORFOR EN RESSOURCE- OG AFFALDSPLAN?

Roskilde Festival skabes hvert år som en midlertidig by med boligområder, infrastruktur, spisesteder og handel. Og når 130.000 mennesker samles i en midlertidig by, skaber det affald. I takt med at festivalen har udviklet sig, er affaldsmængderne steget (figur 1).

De største affaldsmængder kommer fra festivalens campingområder. Der skabes meget affald under festivalen, men der efterlades også meget. En stor del af dette er brugbart campingudstyr.

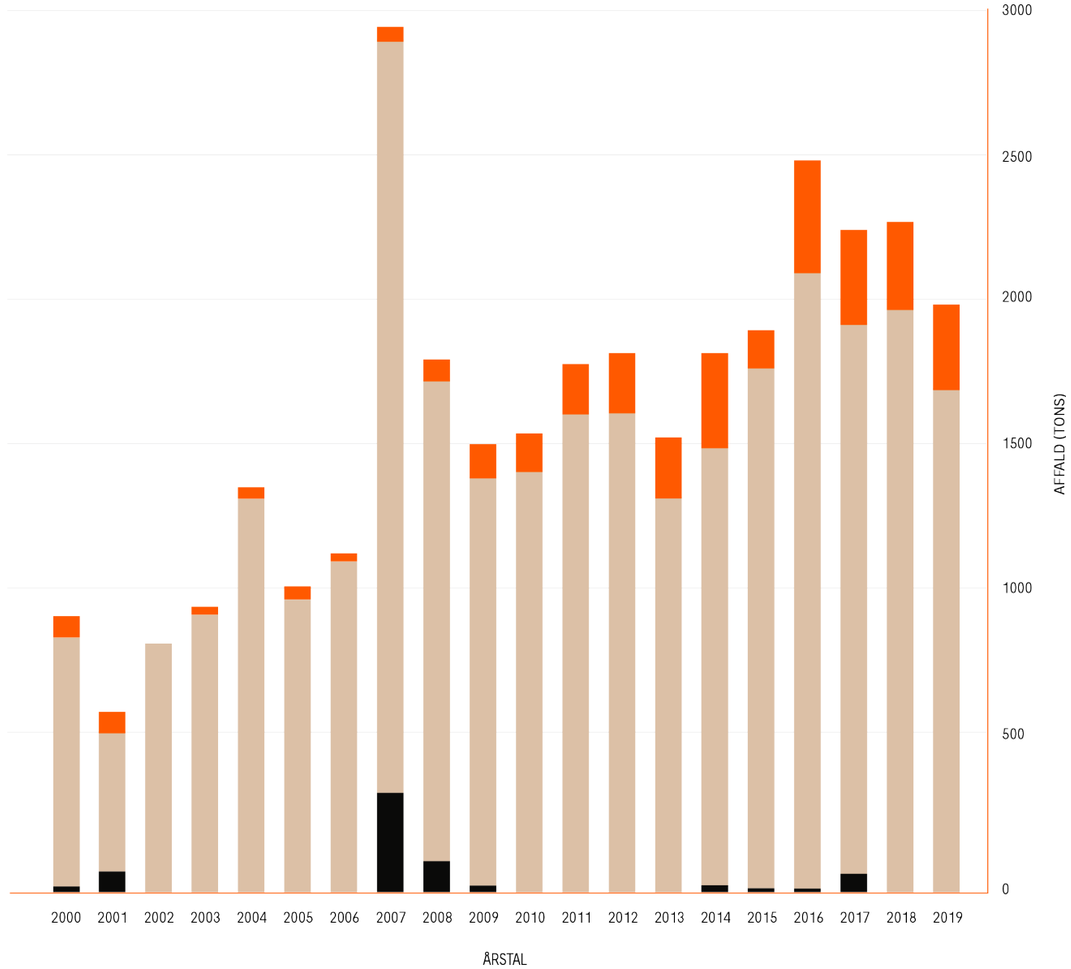
Generelt i samfundet forbruger vi jordens ressourcer langt hurtigere, end planeten kan nå at regenerere. Det høje forbrug gør sig desværre også gældende flere steder på festivalen. Og affaldsmængderne er et tydeligt udtryk for dette.

For at komme de store affaldsmængder til livs, kræver det en omstilling af måden, vi arbejder med planlægning og afvikling af festivalen. Vi skal tænke ressourcehåndtering ind i alle led, og vi skal tænke mere cirkulært. Vi skal reducere engangsforbrug i traditionel forstand, og vi vil også bort fra, at campingudstyr og byggematerialer kun bruges én gang.

Samtidig med at vi reducerer affaldsmængderne, vil vi skabe de rigtige forudsætninger for langt mere affaldssortering og genanvendelse, så det bliver let at gøre det rigtige.
Det kræver både den rigtige affaldshåndtering og en ændret adfærd, blandt andet hos festivalens deltagere, for at komme i mål med dette.

Gennem årene har forskellige initiativer inden for genbrug og affald spiret frem på festivalen. Ressource- og affaldsplanen står på skuldrene af disse gode initiativer drevet af festivalens frivillige.

Denne plan samler for første gang alle Roskilde Festivals initiativer inden for ressource- og affaldsområdet og koordinerer indsatsen på tværs af hele organisationen. Planen adresserer først og fremmest udfordringerne på festivalen, men det er målet, at erfaringer og løsninger herfra skal udbredes til øvrige aktiviteter i organisationen og i samfundet.

Figur 1: Udviklingen i affaldsmængder på Roskilde Festival de seneste 20 år viser en generel stigning, men med stor variation fra år til år. Den rekordstore affaldsmængde i 2007 formodes at hænge sammen med den kraftige regn det år.

SÅDAN LÆSER DU DENNE PLAN

Du læser lige nu i en handlingsplan. Den har til formål at vise retningen for, hvordan vi udvikler ressource- og affaldsområdet frem mod 2024. Vi bruger handlingsplanen som udgangspunkt for at udarbejde en konkret implementeringsplan for perioden 2020-2024. Den konkrete implementeringsplan vil være dynamisk og udvikle sig i takt med, at vi konkretiserer og arbejder med initiativer. Vi strukturerer handlingsplanen i temaer, indsatsområder og initiativer. Temaer og indsatsområder indkredser, hvor der skal sættes ind, og initiativer beskriver, hvordan vi skaber forandring.

Tema 1: Design og forbrug
Tema 2: Affaldshåndtering for genanvendelse
Tema 3: Tværgående indsatsområder

Til slut i planen kan du læse om de ændringer, der er nødvendige i organisationen, og den måde, vi arbejder på for at indfri vores ambitiøse målsætninger.

PLANENS JURIDISKE RAMMER

Europæisk og national miljøregulering og den kommunale affaldsplanlægning sætter rammerne for, hvordan vi på Roskilde Festival skal forebygge og håndtere vores affald. Roskilde Festival skal bl.a. leve op til de krav, der gælder for virksomheder i affaldsbekendtgørelsen og det kommunale affaldsregulativ.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen har vi pligt til at kildesortere affaldet, så det genanvendelsesegnede bliver genanvendt, og farligt affald bliver behandlet korrekt. Vi skal desuden følge de kommunale anvisninger for det forbrændingsegnede og farlige affald i forbindelse med afvikling af live-arrangementer. Roskilde Festival har selv pligt til at lave aftaler med godkendte behandlingsanlæg eller indsamlere om modtagelse af det genanvendelige affald.

VISION OG MÅLSÆTNINGER

Ressource- og affaldsplanen 2020-2024 indeholder en vision og to overordnede målsætninger. Visionen er vores fyrtårn. Den er det pejlemærke, som viser Roskilde Festivals retning på ressource- og affaldsområdet gennem de næste fem år. De to målsætninger er vores konkrete succeskriterier. Det er de resultater, som vi vil opnå med ressource- og affaldsplanen.

Vision

Vi vil udvikle en cirkulær festival, hvor vi minimerer ressourceforbrug, genbruger produkter og genanvender affald.

Vi vil vores eget og deltagernes engangsforbrug til livs, så færrest mulige produkter og materialer kun bruges på én uges festival.

Målsætninger

Vi vil reducere den totale affaldsmængde med 30 % i forhold til 2019. Det svarer til en total affaldsreduktion på 600 tons senest i 2024.

Vi vil frem mod 2024 udvikle vores affaldshåndtering, så den sikrer 55 % sorteret affald til genanvendelse. Derudover vil vi arbejde målrettet på at sikre mere reel genanvendelse af det sorterede affald.

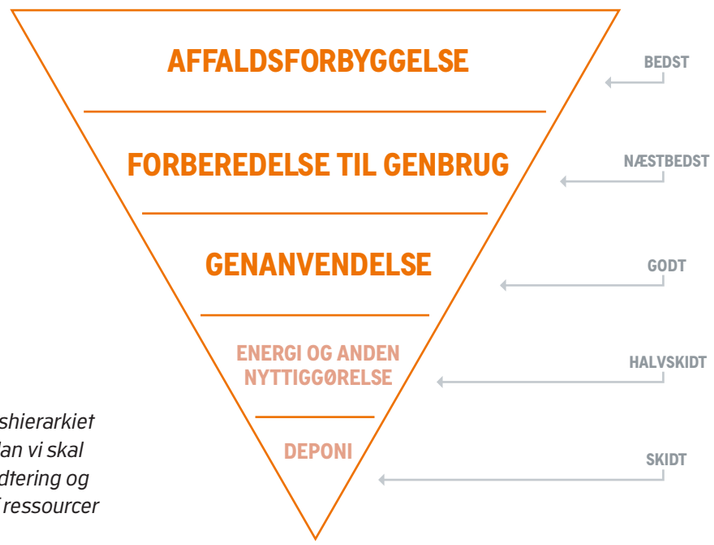
FOTO: Kristine Bang Nielsen

DERFOR CIRKULÆR ØKONOMI

Fundamentet for ressource- og affaldsplanen er den cirkulære økonomi, som står i kontrast til den traditionelle lineære økonomi, hvor ressourcer udvindes, forarbejdes, forbruges og bortskaffes. I den lineære brug-og-smid-væk-tilgang går størstedelen af ressourcerne tabt i forbrænding eller deponi. I den cirkulære økonomi bevares værdien af ressourcerne, så de kan forblive i kredsløb i samfundet i lang tid.

Generelt bygger den cirkulære model på tre principper:

- At reducere affaldsmængder gennem design. Det betyder, at produkter designes til at kunne holde længere, repareres, skilles ad, og at delelementer kan indgå i nye produkter.
- At bibeholde produkter og materialer i brug. Det sker især gennem øget vedligehold, reparation og genbrug. Det indebærer også anderledes (for)brugsformer, som bygger på adgang til services fremfor ejerskab af produkter.
- At sikre mere og bedre genanvendelse. Høj kvalitet i genanvendelsen betyder fx, at affaldet kan genanvendes til det oprindelige formål. Derved reducerer det behovet for udvinding af jomfruelige ressourcer. Man opnår den højeste kvalitet i genanvendelsen ved at have høj sporbarhed af materialerne, ensartethed og gode behandlingsanlæg.

Figur 2: Affaldshierarkiet angiver, hvordan vi skal prioritere håndtering og behandling af ressourcer og affald.

Figur 3: I den cirkulære økonomi forlænger vi ressourcernes levetid. Vi stræber efter at bevare produkter i de inderste loops så længe som muligt.

FOTO: Mick Friis

TEMA 1

DESIGN & FORBRUG

TEMA 1

DESIGN & FORBRUG

Vi skal reducere affaldsmængderne både fra festivalen og andre live-arrangementer, vi står bag. Det skal vi gøre ved at reducere vores forbrug, hvor det er muligt, samtidig med at vi bruger produkter på en smartere måde, der skaber mindre affald. Endelig vil vi øge genbrug markant.

Derfor vil vi blandt andet designe og opbygge festivalen, så produkter og materialer kan få et længere liv. Samtidig vil vi designe deltageres og frivilliges festivaloplevelse, så der skabes mindre affald.

FOTO: Emil Lyders

MINDRE ENGANGSFORBRUG OG SPILD

Vi vil være mere kritiske overfor vores eget og deltagernes forbrug ved at fokusere på hvilke produkter, der har tendens til at ende som affald.

Derfor iværksætter vi følgende initiativer:

REDUKTION AF ENGANGSPRODUKTER OG MATERIALER

Vi vil gøre op med unødigt forbrug af engangsprodukter og materialer, fx inden for service, hygiejneprodukter og trykte kommunikationsmaterialer. Derfor vil vi undersøge, hvor vi kan reducere brugen af engangsprodukter og materialer. Det kan for eksempel være en markant reduktion af eller et farvel til rørepinde, servietter, milkshakelåg, engangssæbedispensere og engangsbæreposer.

Vi har samtidig fokus på, at engangsservice nogle gange kan være det helt rigtige alternativ, hvis produkterne vel at mærke består af genanvendelige materialer, der passer sammen med fraktionerne i affaldshåndteringen.

TESTS AF LØSNINGER FOR SERVICE

I 2019 testede Roskilde Festival i samarbejde med Carlsberg og tre andre festivaler en fælles løsning for genbrugsglas. Det gjorde vi på baggrund af analyser, der pegede på, at der var miljømæssige fordele ved at skifte fra engangs- til genbrugsglas.

Vi vil fortsætte med at teste, evaluere og vurdere, hvor det giver miljømæssig mening at udskifte engangsservice med genbrug eller andre løsninger. Det vigtigste er, at vi sætter miljøhensyn først.

MINDRE MADSPILD

Vi vil videreudvikle indsatsen for reduktion af madspild. Det indebærer, at vi vil forbedre monitoreringen af spild fra produktionssiden og deltagersiden. Vi vil undersøge, hvad der er årsag til madspild, herunder om der er barrierer i vores egne regler og systemer, der medvirker til, at råvarer bliver til overs. Sideløbende vil vi have alle boder med i indsatsen for indsamling og videredistribution af overskudsvarer.

NYT PRODUKTVALG OG FORBRUGSDESIGN

Når produkter og materialer finder vej ind på festivalen, har deres kvalitet og sammensætning stor betydning for, hvad og hvor meget der ender som affald. Vi skal derfor regulere produkttyperne og deres tilgængelighed. Vores mål er, at så lidt som muligt af det, som sælges eller medbringes, ender som affald. Samtidig vil vi have produkter uden miljøfarlige stoffer, som kan genanvendes.

De følgende initiativer skal understøtte dette:

UDVIKLING AF NON-FOOD-OMRÅDET

Vi ønsker at lede deltagere væk fra en brug-og-smid-væk-kultur. Derfor skal vi være kritiske over for, hvilke produkter der sælges på Roskilde Festival, og vi skal sikre, at de solgte produkter er fremstillet i en ordentlig kvalitet med lang levetid. Derfor vil vi stille nye krav til udbud, design og kvalitet af de produkter, der sælges på festivalen. Derudover vil vi tilbyde flere serviceydelser, som skaber mindre affald. Det kan fx være mulighed for at købe massage eller blive klippet.

Derfor har vi allerede igangsat en udviklingsindsats for non-food som forretningsområde på festivalen.

INDKØBSPOLITIK FOR ROSKILDE FESTIVAL

Vi vil videreudvikle vores indkøbspolitik for at få flere og klarere retningslinjer for vores valg af produkter og serviceydelser. Indkøbspolitikken skal udstikke rammerne for Roskilde Festivals indkøb af varer, serviceydelser og leje af materiel.

Med indkøbspolitikken skal vi blandt andet sikre øget brug af deleøkonomi og produkt-service-løsninger. Vi skal stille krav til, at produkter kan vedligeholdes og repareres. Vi skal efterspørge et reduceret emballageforbrug og mere genanvendelig emballage, samtidig med at vi fortsat stiller krav til miljømærkning (svanen og blomsten) inden for så mange produktgrupper som muligt.

NYE LØSNINGER FOR CAMPINGPRODUKTER

Vi vil gradvist frem mod 2024 udfase de miljøbelastende campingprodukter af dårlig kvalitet. Samtidig vil vi fremme alternativer, der skaber mindre affald, og som samtidig er udgjort af materialer, der kan genanvendes. Det vil vi gøre ved at tilbyde deleøkonomiske løsninger og udlejningsløsninger, fx på tværs af arrangører af live-arrangementer. Derudover vil vi understøtte udvikling af campingprodukter, der er bæredygtigt produceret og egnede til genbrug, blandt andet ved at indgå samarbejder med partnere om miljømærkede campingprodukter.

Vi tester i første omgang udlejning af telte, hvilket skal danne grundlag for den videre indsats.

FOTO: Henrik Arum

CIRKULÆRT MIDLERTIDIGT BYGGERI

Vi vil sikre høj ressourceudnyttelse i det midlertidige byggeri ved at inddrage principperne fra cirkulær økonomi i måden, vi bygger på. Grundlæggende gælder, at vi vil designe og bygge af genbrugte og genanvendte materialer og leje delelementer i stedet for at købe nyt, når det er muligt. Vi vil designe, bygge og vedligeholde vores konstruktioner, så de kan genbruges i mange år. Endelig vil vi genbruge det, vi kan, internt, og aflevere resten til ekstern genbrug og genanvendelse.

Det vil vi opnå gennem følgende initiativer:

MERE VIDEN OM RESSOURCEFLOW I BYGGERI

Vi vil kortlægge flowet af ressourcer til byggeri med hensyn til materialeinput og mængden af materialer, der genbruges og genanvendes, for at afdække, hvor vi får mest ud af at sætte ind. Vi har i dag ikke tilstrækkeligt overblik over, hvor de største potentialer for at arbejde med cirkulær økonomi findes i byggeriet. Derfor ønsker vi et bedre vidensgrundlag.

VÆRKTØJ TIL CIRKULÆR ØKONOMI I MIDLERTIDIGT BYGGERI

Vi vil skabe retningslinjer og udvikle værktøjer til at styre byggeriet i en mere bæredygtig og cirkulær retning. Vi skal udnytte den viden og know-how, der allerede findes i organisationen og arbejde systematisk med at udbrede den til alle, der arbejder med design og udførelse af byggeri.

Vi vil i samarbejde med relevante partnere udvikle en miljømærkning af midlertidigt byggeri, som kan være det fælles værktøj, som både Roskilde Festival, samarbejdspartnere og eksterne kan arbejde efter.

MERE KONTROL OVER EKSTERNE BYGGEOPGAVER

Vi ønsker en højere grad af indflydelse over eksterne byggeprojekter på vores festivalplads, så vi kan øge bæredygtigheden af byggeriet og tænke ressourcer på tværs. Når partnere hyrer bureauer til at varetage byggeopgaver, har de ikke altid fokus på bæredygtighed. Det resulterer ofte i, at store mængder genanvendelige ressourcer ender som restaffald.

Derfor vil vi selv stå for flere byggeprojekter, så vi i større omfang bygger partneres konstruktioner. Dermed vil vi samtidig øge kapaciteten af vores byggeorganisation.

Sideløbende vil vi stille krav til eksterne byggeprojekter om at følge enten Roskilde Festivals retningslinjer for cirkulært byggeri eller anvende anviste standarder inden for branchen.

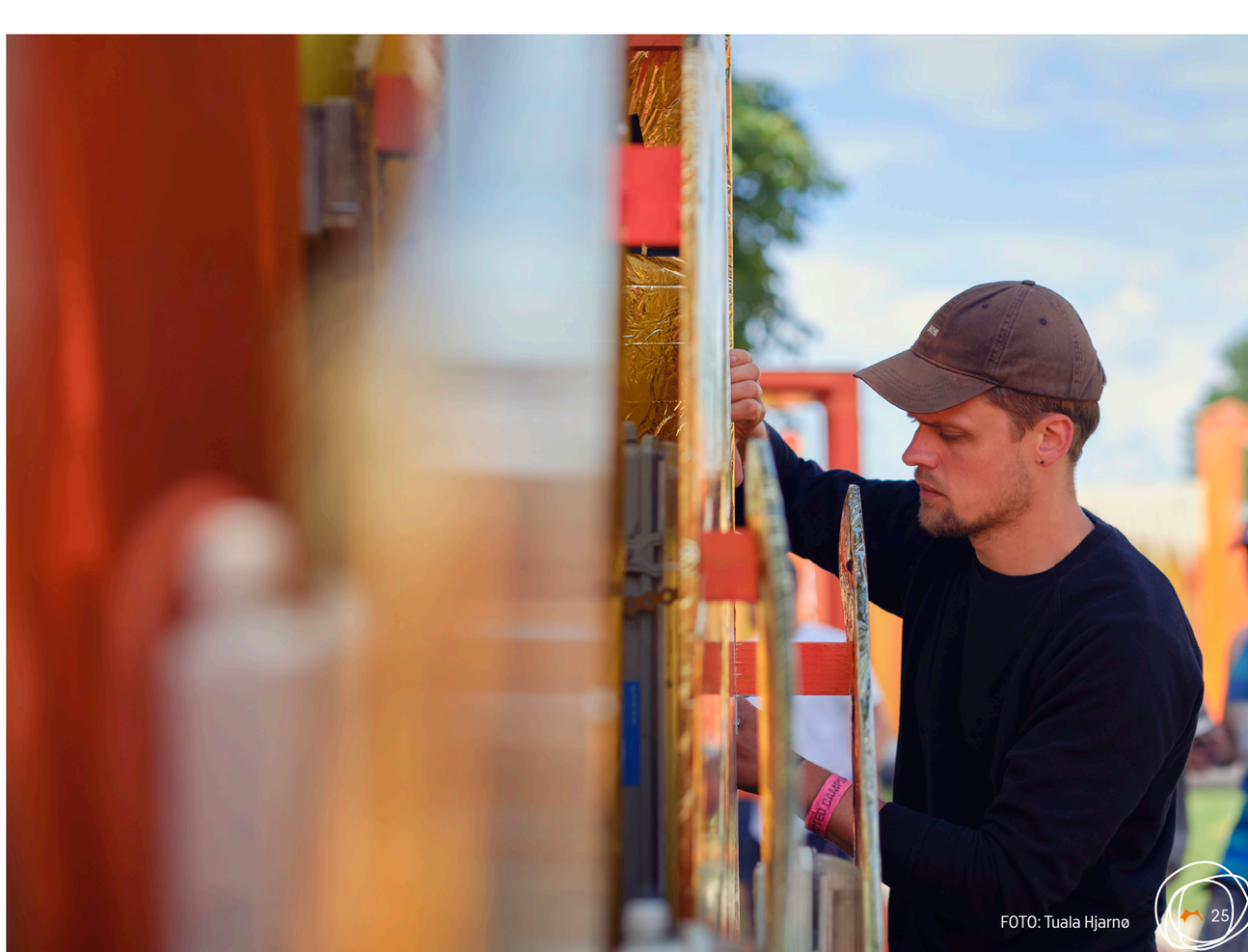

FOTO: Tuala Hjarnø

FOTO: Henrik Arum

MERE GENBRUG

Mange produkter, som kunne være genbrugt, ender i affaldsmængderne på festivalen. Vi vil forbedre systemerne for modtagelse og videredistribution af genbrug, både internt og eksternt.

Det vil vi gøre med følgende initiativer:

MERE GENBRUG FRA OPBYGNING AF FESTIVAL

Brugbare produkter og materialer, som bliver til overs fra handelsområder og bagområder, skal først og fremmest genbruges internt. Dernæst skal vi understøtte, at de får nyt liv hos andre aktører. Derfor vil vi videreudvikle på vores systemer for genbrug af produkter og materialer fra opbygning af festival, så de understøtter og supplerer hinanden, og kapaciteten øges. Vi vil undersøge, om udvikling af en digital platform til koordinering af videredistribution kan understøtte dette.

Vi vil samtidig arbejde på at udbrede kendskabet til systemerne i organisationen og integrere dem i processer for byggeri, så de bliver en naturlig del af arbejdsgangen.

MERE GENBRUG FRA DELTAGEROMRÅDER

Vi vil øge kapaciteten af systemer for genbrug af produkter fra campingområderne, så vi har mulighed for at modtage og videredistribuere større mængder. Derfor vi skabe bedre sammenhæng mellem nuværende systemer for genbrug, samtidig med at vi tester mulige forretningsmodeller i samarbejde med etablerede genbrugsaktører.

DESIGN AF CAMPINGOPLEVELSEN

Vi vil skabe en adfærdsændring på campingområderne, så campingudstyr genbruges og ikke efterlades som affald. Der findes virkemidler i den måde, vi designer campingoplevelsen for vores deltagere, som kan bruges til at regulere adfærd.

Dem vil vi arbejde med på følgende måder:

ET GRØNT DEPOSITUM OG TILPASSET ADGANGSSYSTEM

Vi vil undersøge mulighederne for at påvirke deltagernes affaldsadfærd ved at ændre på adgangssystemet, bruge grønne afgifter eller depositum. Det kan for eksempel gøres ved at lægge et depositum på campingudstyr.

Vi tester et depositum på oprydning i forbindelse med vores Special Camping-produkter, fx Rent Your Tent. Her udbetales depositummet, når festivaldeltageren fremviser et telt og område, der er lige så ryddet som ved ankomst. Med udgangspunkt i erfaringer herfra skal vi se nærmere på, hvordan vi kan udbrede adfærdsregulerende tiltag til flere af festivalens campingområder.

CAMPINGOMRÅDER MED TYDELIGE MÅL

Festivalen har haft succes med at fremme god affaldskultur i særlige campingområder ved at tage udgangspunkt i deltagernes parathed til at rydde op og affaldssortere. Det er blevet til campingområder med særlige identiteter, hvor affaldskultur er på dagsorden, fx Clean Out Loud og Silent & Clean.

Vi vil arbejde aktivt med at understøtte en mere positiv affaldskultur på *alle* campingområder. Dermed skal vi væk fra at skelne mellem "clean" og "regular" campingområder, som underforstået sætter lighedstegn mellem "regular" og "dirty". Vi skal have forventninger om en positiv affaldskultur hos alle, men samtidig differentiere mål og forventninger ud fra, hvor god affaldskultur campinggæsterne har i de enkelte områder i dag.

Derfor skal vi udarbejde en ny måde at kategorisere campingområder, som på en positiv måde indikerer, hvor langt et campingområde er med sin affaldskultur og en metode til at følge udviklingen på tværs af områder.

FOTO: Kim Matthai Leland

2 TEMA

AFFALDSHÅNDTERING FOR GENANVENDELSE

FOTO: Nicolai Hegelund Vilhelmsen

TEMA 2

AFFALDSHÅNDTERING FOR GENANVENDELSE

Vores affaldshåndtering er primært designet til indsamling og oprydning af store mængder efterladt affald. Gennem årene er affaldshåndteringen blevet udbygget for at øge muligheder for genbrug og sortering til genanvendelse, men den bærer præg af, at den ikke oprindeligt var indrettet til det formål.

Det er en af årsagerne til, at vi i dag har en lav sorteringsgrad på omkring 15 %, hvor der til sammenligning i gennemsnit blev sorteret 46 % fra danske husholdninger og 59 % fra servicesektoren i 2017[1]. Vi skal designe vores affaldshåndtering på en ny måde, hvor især sortering til genanvendelse prioriteres højere.

Vi vil generelt tilbyde affaldsløsninger, der understøtter, at både deltagere, boder og samarbejdspartnere kan komme af med og sortere deres affald til genanvendelse, men vi vil ikke rydde op efter hverken deltagerne eller andre. Samtidig skal vi sikre, at byplanlægningen understøtter affaldshåndteringen.

[1] Miljøstyrelsen (2019): *Affaldsstatistik 2017*

NATIONALE STANDARDER SOM FUNDAMENT

Vi skal basere vores affaldshåndtering på de kommende fælles nationale standarder for sorteringskriterier og indsamlingsordninger af husholdningsaffald.

STANDARDISERET FRAKTIONSOPDELING

De kommende nationale standarder definerer, hvilke fraktioner vi skal inddele sorteringen i, og hvad der må komme i beholderne. Vi forventer, at fraktionerne bliver madaffald, plast, glas, metal, pap, papir, batteri- og elektronikaffald samt øvrigt farligt affald (fx luftmadrasser, spraydåser, maling og medicin) og restaffald.

Det skal som minimum være muligt at sortere i standardfraktionerne på deltageområder og på såkaldte 'lukkede områder', dog tilpasset efter hvor på festivalen fraktionerne opstår. Derudover skal vi have særfraktioner på campingområderne til det ødelagte campingudstyr. På lukkede områder vil der være en række ekstra fraktioner såsom træ, haveaffald, friturefedt etc.

FOTO: Nicolai Hegelund Vilhelmsen

MERE MILJØEFFEKT OG REEL GENANVENDELSE

De forskellige genanvendelsesmuligheder har varierende grad af miljøeffekt. Vi vil efterspørge den behandling af affaldet, der sikrer højst mulig kvalitet af genanvendelsen. Samtidig vil vi dokumentere den reelle genanvendelse og arbejde for at øge den.

BEDRE BEHANDLING AF AFFALDET

Vi vil sikre, at behandlingen af vores affald bliver så god som mulig. Derfor vil vi indbyde til et strategisk partnerskab med renovatør og affaldsselskab om at indrette affaldshåndteringen, så den øger kvaliteten af genanvendelsen. Vi kan for eksempel efterspørge en behandling af madaffaldet, der sikrer, at mængden af fysiske urenheder ligger under de nationale grænseværdier, og at fødevareemballage genanvendes til ny fødevareemballage.

Vi vil desuden samarbejde med andre festivaler om at finde aktører, der vil aftage og genanvende ødelagt campingudstyr.

BEDRE DOKUMENTATION AF REEL GENANVENDELSE

Vi vil gå i aktiv dialog med renovatør og affaldsbehandlere om at øge den reelle genanvendelse af det udsorterede affald, og vi vil opsøge de dygtigste aktører. I dag ved vi for lidt om, hvor det sorterede affald ender, og hvor meget der reelt genanvendes. Vi skal kunne følge affaldet hele vejen til slutbehandling, så vi kender den reelle genanvendelse og ikke kun mængderne sorteret til genanvendelse. Derfor vil vi arbejde for at skabe øget transparens i samarbejdet med renovatør og affaldsselskab og forbedret dokumentation.

FOTO: Preston Drake Hillyard

AFFALDSLØSNINGER PÅ DELTAGEROMRÅDER

Vi opnår den bedste affaldshåndtering med høj grad af sortering, når løsningerne er let-tilgængelige, har logiske brugerflader og harmonerer med de bagvedliggende praktiske systemer. Når vi opfordrer til affaldssortering, skal deltagerne møde praktiske og bruger-venlige løsninger.

ADFÆRDSDESIGN I AFFALDSLØSNINGER

Mennesker har ofte for vane at træffe det lettest tilgængelige valg. Selv i hverdagen kan affaldssortering være en udfordring for mange af os. Selvom man principielt ønsker at agere miljøvenligt, vinder det rationelle og miljøvenlige valg ikke altid.

På Roskilde Festival kan deltagerne være distraherede af mange indtryk, pressede på søvn og overskud eller påvirkede af alkohol. Det stiller ekstra høje krav til, at festivalens affaldsløsninger skal indrettes, så det rigtige valg samtidig er det letteste.

Vi skal designe vores affaldsløsninger med fokus på brugerens perspektiv, så de er intuitive og nemme at forstå. De skal tænkes ind i byrummet, så de befinder sig dér, hvor man naturligt bevæger sig – i et bycenter eller på de store hovedveje.

FOTO: Simon Lau

AFFALDSSORTERING TILPASSET FRAKTIONER OG MÆNGDER PÅ CAMPINGOMRÅDER

Vi vil udvikle affaldsløsninger på campingområderne, der understøtter muligheden for at affaldssortere mere og bedre. De skal være designet til at kunne håndtere både de store genstande (ødelagt campingudstyr m.m.) og det husholdningslignende affald (konservesdåser, madrester m.m.). Samtidig skal de kunne opskaleres og tilpasses ændringerne i fraktioner under opstart og nedpakning.

Vi skal undersøge, hvad dette kræver i form af materiel, indsamling, tømning og mandskab, og hvordan indretningen af campingområderne samt byplanlægningen kan understøtte dette.

AFFALDSSORTERING PÅ FESTIVALPLADSEN (INDRE PLADS)

Vi vil indrette affaldsløsninger på festivalpladsen (indre plads), der muliggør affaldssortering. I dag kan deltagere ikke sortere affald på festivalpladsen. Oprydningen understøttes af et frivillighold, der holder pladsen ren og pæn. Derfor vil vi gøre affaldsløsningerne på festivalpladsen så lette og tilgængelige, at oprydning og sortering kan varetages i overvejende grad af deltagerne selv. Affaldsfraktionerne skal modsvare de produkter, som sælges på festivalpladsen.

FÆLLES AFFALDSLØSNINGER PÅ TVÆRS AF LIVE-ARRANGEMENTER

Vi vil afsøge mulighederne for at skabe affaldsløsningerne i samarbejde med andre festivaler og live-arrangementer for at skabe genkendelighed på tværs, og for at investeringer i materiel eventuelt kan foretages i fællesskab.

FOTO: Vegard S. Kristiansen

AFFALDSLØSNINGER PÅ LUKKEDE OMRÅDER

Affaldshåndteringen fra food- og non-food-boder, serviceområder, scene-, frivillig- og bagområder m.m. finder sted på de lukkede områder. Her er potentialet for øget sortering stort, dels pga. mere ensartede affaldsstrømme og muligheden for at stille større krav til brugerne af affaldsløsningerne.

Derfor vil vi arbejde med følgende initiativer:

SIMPLE OG ENSARTEDE AFFALDSLØSNINGER UNDER OPBYGNING OG NEDTAGNING

Vi vil sikre simple og ensartede affaldsløsninger før og efter festivalen, så det er let og genkendeligt for byggehold og andre brugere. Det kan for eksempel skabes ved, at affaldsfraktioner placeres sammen, så man kun skal ét sted hen med affaldet.

BEDRE LØSNINGER FOR AFFALDSSORTERING UNDER DRIFT

Vi vil have sorteringsløsninger, der er nemme at forstå og bruge. Det handler blandt andet om at sikre kortest muligt afstand til beholdere, samtidig med at det ikke er lettere at komme af med restaffald end de øvrige fraktioner.

Dette kan imødekommes ved enten at prioritere mere plads til affaldssortering i containere på lukkede områder eller ved at indføre flere ordninger, hvor affaldet hentes direkte ved boden. Vi vil afprøve henteordninger for boder for at indsamle erfaring på området.

KRAV TIL SAMARBEJDSPARTNERE OM AFFALDSSORTERING

Vi vil stille krav om affaldssortering fra samarbejdspartnere på festivalen. God affaldssortering fra boderne og andre samarbejdspartnere skal skabes i en vekselvirkning mellem at stille krav og tilbyde de rette løsninger. Dette skal understøttes af en indsats for at opnå et mere differentieret datasæt, så der kan gives særskilt feedback på, hvor godt der sortereres på lukkede områder.

FOTO: Luna Stage

TEMA 3

TVÆRGÅENDE INDSATSOMRÅDER

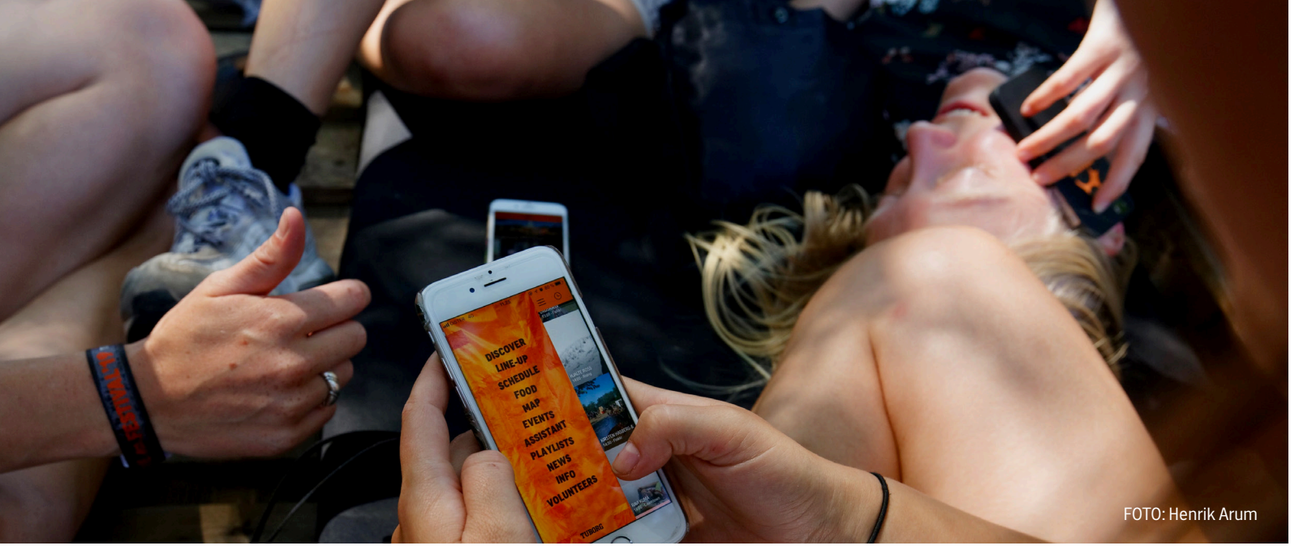

FOTO: Henrik Arum

TEMA 3

TVÆRGÅENDE INDSATSOMRÅDER

For at styrke initiativerne under tema 1 og 2 skal der være fokus på brugen af kommunikation og forbedrede systemer for indsamling og brug af data.

KOMMUNIKATION UNDERSTØTTER INITIATIVERNE

Kommunikation spiller en gennemgående rolle i at understøtte indsatserne i tema 1 og 2. Gennem kommunikation skal vi sikre, at deltagerne, boder m.fl. ved, hvordan de praktisk sorterer i de tilgængelige fraktioner og bortskaffer farligt affald.

Gennem kommunikation skal vi skabe mening og opmærksomhed blandt deltagere og frivillige om, at indsatserne på affaldsområdet er et fælles anliggende, der vedrører fællesskabets bedste.

Vi udvikler kommunikationsindsatserne fra år til år på baggrund af det specifikke behov. Vi ønsker, at målgrupperne genkender hovedbudskaberne gennem hele planens implementeringsperiode, mens de taktiske og anvisende budskaber justeres som en del af årlig kommunikationsplanlægning.

VEJLEDENDE KOMMUNIKATION

Adgangen til festivalens affaldsløsninger øges gennem skiltning, mærkning af affaldsbeholdere og generelle instruktioner.

Vi vil udvikle vores visuelle affaldskommunikation ud fra det fælles nationale piktogramsystem[2]. Ved at bruge denne standard øger vi genkendeligheden af piktogrammer og sprogbrug mellem festivalen og hjemkommunen.

Vi vil udvikle en sorteringsvejledning, der er kendetegnet ved sammenhæng mellem mærkning på affaldsbeholdere og vejledningens ordvalg, farver og piktogrammer. Vi vil sikre tilgængelighed af vejledningen for alle, der skal bruge den, både internt i organisationen og blandt samarbejdspartnere.

[2] Udarbejdet af Miljøstyrelsen, Dansk Affaldsforening og Kommunernes Landsforening

FORANDRINGSKOMMUNIKATION

Vi vil øge opbakningen til ressource- og affaldsplanens mål gennem handlingsanvisende kampagner rettet mod deltagere og frivillige. Det handler om at hjælpe disse målgrupper til at finde den rette balance mellem holdning og handling.

Her spiller kampagneaktiviteter en rolle i at engagere og involvere festivalens relevante målgrupper. Kampagner skal indeholde handlingsanvisninger til deltagere og frivillige om, hvad de kan gøre for at hjælpe med at skabe mindre affald, og information om hvilke miljømæssige fordele, der er forbundet med en positiv adfærd.

Vi vil forberede deltagerne på god affaldskultur allerede inden festivalen. Forventningsafstemning med deltagerne på forhånd skaber motivation, ansvar og ejerskabsfølelse hos deltagerne. Det viser erfaringer fra de mest ”affaldsambitiøse” campingområder.

FORBEDRET DATA OG MONITORERING

Vi vil tage beslutninger på ressource- og affaldsområdet på et oplyst grundlag. Det kræver, at vi har en klar organisering internt og gode metoder, der sikrer konsistent dataindsamling fra år til år og pålidelige og valide data.

Der er en række udfordringer forbundet med dataindsamlingen, som begrænser analysemuligheder og dermed vores beslutningsgrundlag. For eksempel giver data i dag ikke mulighed for at skelne geografiske områder fra hinanden, og vi kan derfor ikke i tilstrækkelig grad bruge data som grundlag for at målrette indsatser mod fx lukkede områder eller camping.

Derfor vil vi gøre følgende:

BEDRE SYSTEMER FOR DATAHÅNDTERING OG ANVENDELSE

Vi skal forbedre systemer og metoder for dataindsamling, databehandling og anvendelse af ny viden i planlægning, både internt i organisationen og i samarbejde med vores renovatør. Blandt andet vil vi sikre mulighed for at differentiere analyser geografisk og opnå viden om reel genanvendelse.

MÅLEPUNKTER FOR RESSOURCE- OG AFFALDSPLANENS INITIATIVER

Vi vil definere målepunkter for initiativerne i denne plan, hvor det giver mening, som hjælp til at konkretisere, hvornår initiativerne er lykkedes.

ORGANISERING, FREMDRIFT & ØKONOMI

ORGANISERING, FREMDRIFT OG ØKONOMI

Over de kommende år skal vi både udvikle nye og forbedre eksisterende løsninger inden for temaerne i denne plan. Denne handlingsplan følges derfor op af en implementeringsplan, der skal konkretisere initiativerne. Udarbejdelsen af implementeringsplanen vil foregå i løbet af 2020.

En omstilling til cirkulær økonomi medfører nye og anderledes opgaver. Derfor kræver planens indhold en særlig organisatorisk forankring og understøttelse, en anderledes økonomisk tilgang og en rettidig planlægning.

FOTO: Nicolai Hegelund Vilhelmsen

FOTO: Emma Ethelberg Rasmussen

ORGANISERING

Det er afgørende for at indfri ambitionerne i ressource- og affaldsplanen, at implementeringsplanens initiativer lever og ejes i Roskilde Festivals divisioner og teams. Det kræver en tværgående organisering, der er klar til at løfte nye typer af opgaver.

Derfor vil vi sikre følgende:

TYDELIGHED OMKRING ANSVAR FOR INITIATIVER

Vi vil sikre en tydelig fordeling af roller og ansvar i opgaveløsningen. Derfor vil vi i implementeringsplanen identificere ejere af de konkrete indsatser samt de relevante samarbejdspartnere. Vi vil gøre brug af Roskilde Festivals projektmetode som systematik for at skabe organisering i projekter.

LØBENDE TILPASNING AF ORGANISERING

Vi vil løbende tilpasse, udvide eller forandre den eksisterende organisering, når det fremmer opgaveløsningen under ressource- og affaldsplanen.

SAMARBEJDER MED EKSTERNE AKTØRER

Vi vil fortsat skabe Roskilde Festival sammen med en lang række aktører inden for både det private erhvervsliv, civilsamfundet og offentlige instanser. Mange af initiativerne beskrevet i denne plan skal ske i samarbejde med partnere, som vi skal udvikle og teste løsninger sammen med. I tæt samarbejde med partnerstaben vil vi sikre sammenhæng og udbredelse af løsninger, der kan skaleres og rykke samfundet i en cirkulær retning. Vi bruger Roskilde Festival som et 'cirkulært laboratorium'.

FREMDRIFT

For at sikre løbende fremdrift i implementeringsperioden, vil vi sikre følgende:

FORTSAT KOORDINERING AF RESSOURCE- OG AFFALDSPLANEN

Udviklingen og implementeringen af planens initiativer kræver en fortsat tværgående koordinering. Vi vil derfor oprette en følgegruppe til ressource- og affaldsplanen med medlemmer fra samtlige divisioner i Roskilde Festival med ansvar for at sikre forankring af og opfølgning på de enkelte initiativer i implementeringsplanen. Følgegruppen skal desuden bidrage til prioritering af initiativerne.

Ressource- og affaldsplanen er forankret i bæredygtighedsteamet, hvilket betyder, at den løbende opdatering og opfølgning af den samlede plan samt koordineringen af følgegruppen ligger her. Efter det første år skal placeringen af denne forankring evalueres.

UDARBEJDELSE AF ÅRSHJUL FOR RESSOURCE- OG AFFALDSPLANEN

Vi vil udarbejde et årshjul med nedslag for ressource- og affaldsplanen, så vi matcher aktiviteter med den øvrige planlægning af Roskilde Festival. Det handler for eksempel om at tilrettelægge dataindsamling, analyser og rådgivning, så den nødvendige viden foreligger, når festivalplanlægningen går i gang.

Vi vil arbejde efter et 1,5-2 års-perspektiv, så vi bruger festival år 0 på at analysere samt forberede og planlægge initiativer for festival år 1 og 2, alt efter aktiviteternes omfang og kompleksitet.

ØKONOMISKE RESSOURCER

Implementeringen af ressource- og affaldsplanen vil kræve ændringer i den måde, vi prioriterer og investerer.

NY PRIORITERING AF ØKONOMISKE RESSOURCER

Nye måder at skabe festival på vil også skabe behov for nye måder at prioritere økonomiske ressourcer. Implementeringsplanens aktiviteter skal i høj grad gennemføres inden for det eksisterende samlede festivalbudget, og vi skal kigge på ressourcerne på tværs af festivalen. Investeringer i nogle dele af organisationen vil kunne reducere omkostninger andre steder. For eksempel vil vi få færre udgifter til efteroprydning, når vi investerer i bedre løsninger for modtagelse af affald og ting til genbrug. Det er vigtigt, at vi med denne plan får ændret på det eksisterende og ikke alene kommer med nye tiltag, som skaber øget efterspørgsel på økonomiske ressourcer og/eller arbejdskraft.

Derfor vil vi videreudvikle vores økonomirapportering på affaldsområdet, så den giver overblik over helheden af affaldsøkonomien.

PULJE TIL SÆRLIGE INVESTERINGER

Med en stigende grad af cirkulære forretningsmodeller skal vi bruge en totaløkonomisk tilgang, hvor udgifter til vedligehold, distribution og affaldshåndtering samt indtægter ved fx videresalg regnes med i forretningsmodellen på linje med investeringer i selve produktet. Dette kan skabe behov for mellemfinansieringer. Der kan samtidig blive behov for enkeltstående investeringer inden for særlige områder af planen. Derfor oprettes en 'ressource- og affaldsplan-pulje', hvorfra midler til særlige, langsigtede investeringer eller mellemfinansiering kan allokeres. Det skal defineres, ud fra hvilke kriterier midler kan allokeres fra puljen.

Det er følgegruppen til ressource- og affaldsplanen, som i samarbejde med bæredygtighedsteamet kvalificerer og indstiller projekter til puljen. Det er styregruppen for ressource- og affaldsplanen, der godkender indstillinger til puljen og direktionen, der allokerer ressourcerne.

FOTO: Emil Lyders

BEGREBS-AFKLARING

BEGREBSAFKLARING

AFFALD
En genstand eller et stof, som ejeren skiller sig af med, har intention om eller er forpligtet til at skille sig af med.

AFFALDSHÅNDTERING
Bruges som samlet begreb for sortering, indsamling, transport og behandling af affaldet. Begrebet rummer dermed både indretningen af affaldsløsningernes brugerflade såvel som den bagvedliggende logistik.

AFFALDSLØSNING
Bruges om den praktiske indretning af affaldsindsamlingen, fx hvad angår valg af beholdere, placering og mærkning.

DELEØKONOMI
Deleøkonomi handler om at dele adgang til ressourcer frem for at have ejerskab over dem. Dette kan involvere både privatpersoner, virksomheder og offentlige institutioner og faciliteres ofte gennem digitale platforme.

FARLIGT AFFALD
Affald, som enten er farligt for mennesker eller natur og miljø. Farligt affald defineres ud fra en række kriterier i affaldsbekendtgørelsen.

GENANVENDELSE
Når affaldsmaterialer forarbejdes til nye materialer, der kan bruges enten til det oprindelige formål eller andre formål.

GENBRUG
Når en genstand, der ikke er affald, bruges igen til samme formål, som den var lavet til.

PRODUKT-SERVICE-LØSNING
Produkt-service-løsninger handler om at skifte fra salg af fysiske produkter til salg af services. Dette kan i mange tilfælde reducere ressourceforbruget.

RESTAFFALD
Affaldet, der er tilbage, når alt genanvendeligt og farligt affald er udsorteret i de tilgængelige sorteringsordninger.

FOTO: Krists Luhaers

TAK TIL ILDSJÆLE, PARTNERE OG KOLLEGAER FOR AT BIDRAGE TIL UDARBEJDELSEN AF ROSKILDE FESTIVALS RESSOURCE- OG AFFALDSPLAN 2020-2024.

PROJEKTLEDER: ANNE DAMGAARD MØLLER
STYREGRUPPE: SANNE STEPHANSEN, CHRISTINA BILDE OG HENRIK BONDO
GRAFIK OG LAYOUT: CATHRINE UNDERSTRUP
KONTAKT: INFO@ROSKILDE-FESTIVAL.DK